

Ritualer, rutiner og regler i fællesskaber blandt unge på kanten af samfundet

Pressefoto fra forestillingen *Hjem Svære Hjem*, C:NTACT 2016

Kunstprojekterne

- Teater, musik, billedkunst og fotografi
- Dagtilbud og fritid
- Kortvarige, andre langvarige
- Stærke fællesskaber
 - Professionelle, kunstneriske miljøer
 - Venskab, loyalitet, sammenhold og tilhørsforhold
 - Ritualer, rutiner og regler

Hvem er de unge i undersøgelsen

Jeg har boet i [et socialt boligområde i Århus] lige så længe, jeg kan huske. *Ja*. Så havde jeg... Min mor, hun havde alkoholproblemer. Og havde problemer med at styre sig selv, når hun drak. Så... Det var på munden... Og det var... Altså, det var ikke nemt. Det er i hvert fald en god måde at sige det på, ikke altså? Og så havde jeg jo kun hende. Der var ikke andre. (Kasper, 23)

Udfald

Og så en dag da jeg kom hjem, jamen det hele, det sejler bare ik', jeg passer hele familien, og jeg har sådan en bror, der er fire-og-et-halvt år yngre end mig, som jeg også passede. Han havde ikke gået i skole i et år eller to – altså mens jeg havde gået på HF, havde han nærmest ikke været i skole fordi det havde været så voldsomt med min familie der... Og så knækker jeg sammen med et voldsomt angstanfald. (Frederik, 26)

Hverdagsliv på kanten af samfundet

Tab af 'hovedspor':

- Usikker uddannelses-, arbejds- og boligsituation
- Manglende eller svære relationer og netværk
- 'Flydende' hverdage

Som jeg siger i min monolog: jeg kan ikke lide at sove, men jeg venter også hele dagen på at sove, fordi det er der, jeg har det mest dejligt. Og det er ikke, fordi jeg ikke vil nyde dagen, men jeg synes bare, dagen er så lang, og der er så mange timer, jeg skal igennem, og hvad skal jeg lave i alle de timer? Jeg kan være derhjemme, men jeg har ikke lyst til at være derhjemme. Og jeg er sulten, men jeg kan ikke gå ud og købe noget mad, og alle sådan nogle ting, som der bare burde være styr på, men som der ikke rigtig er. (Theresa, 19)

Ritualer, rutiner og regler

→ Fra udflydende og uforudsigelige hverdagssammenhænge til sammenhænge, der er karakteriseret ved en 'sej' (en stærk, bøjelig og fleksibel) kvalitet, der gør, at de både skaber en følelse af stor nødvendighed og kan holde til de udsving og udfald, de unge går gennem.

At dukke op

Du dukker op til forestillingen, selvom du siger: "Jeg er mega-træt." Hvorfor? Fordi jeg skylder folk noget. Fordi der står nogle mennesker, som jeg var en del af, og som lavede et skidegodt show. Og det show, det var – det er noget, som man skulle gentage. Og hvis det er, at det skal gentages, så... Du kan selvfølgelig ikke gentage det på den måde, men du kan i hvert fald gøre det lige så godt, hvis hele holdet er samlet. Og så er det ikke fair, at der er nogen, der bliver væk eller ikke gider at tage med eller whatever. Hele holdet skal bare være samlet. (Isaam, 25)

Dagens rytme

Jamen, vi møder som sagt klokken 10, og så drikker vi te, og så får vi udleveret vores poser med vores billeder i og får lov at bladere dem igennem. Og så enkeltvis lægger vi alle billederne ud på bordet, og så kigger vi på dem alle sammen, og så kan de andre komme med kommentarer, og man kan også selv fortælle lidt om den situation, hvor man har taget billedet i, eller hvem man har taget billeder af, og så hører man de andres feedback, de synes, der er et eller andet helt vildt godt eller sådan... Og det er også ret rart, når man ligesom tager et billede, når man får det der kamera, at man ved, at man skal vise det til nogen bagefter. Nå ja, så bagefter så viser [fagpersonen] til næste gang, hvilken... Når vi har en opgave, så viser hun en masse inspirationsbilleder, forskellige måder, man kan gøre det på. (Emilie, 22)

Synkronicitet

Prøv at fortælle lidt om det du kalder "smøgen i vinduet". Jamen, det er, fordi vi er så mange, der ryger, og så vil vi jo gerne ryge en smøg eller to, inden vi skal op på scenen. Og så har – vi fik lov til at ryge ud af vinduet. Og der brugte vi rigtig, rigtig meget tid i det vindue på at bare sidde der og bare snakke og ryge smøger, det var et hellested. Det var intimt uden at være det. Fordi det var jo... Det er vindueskarmen i et stort rum, men man sad alligevel derovre, så kunne man sidde to, man kunne også sidde fire, altså, så lige pludselig så var vi alle sammen derovre. (Ida, 21)

Rummelige fællesskaber

Det er sådan, at der er ligesom ikke nogen, der er udenfor. Vi er bare sådan en klump af mennesker, og vi respekterer hinanden meget. Altså man er bare den, man er, og så er der ikke så meget mere ved det. *Hvordan kommer det til udtryk? Er det måden I taler sammen på eller?* Vi har sådan noget tjek-ind om morgenen og så, hvis jeg siger, at jeg har en dårlig dag, og jeg ikke magter at snakke med nogen, så er det bare det. Sådan... og jeg skal heller ikke... Altså jeg tager bare musik i ørerne, og så ved de godt, at det ikke er fordi, jeg synes, at de er pisseirriterende. Det er bare, fordi jeg lige skal... Altså alt er okay. Man må godt have en dårlig dag. Man må godt være helt vildt overgearet. Alt. (Sofie, 20)

Ritualer, rutiner og regler

Fra isolation og deficit fællesskaber til rummelige fællesskaber, som:

- Skaber forudsigelighed og genkendelighed
- Hjælper unge til at holde fast og overskride sig selv og egne forestillinger om, hvad de kan
- Giver de unge erfaringer med at strukturere hverdagen og genvinde kontrol over og handlekraft i deres liv